

Az Európai Unió
Tanácsa

Brüsszel, 2019. november 21.
(OR. en)

14208/19

ESPACE 92

FELJEGYZÉS

Küldi:	az elnökség
Címzett:	a Tanács
Tárgy:	A fenntartható úrgazdaság előmozdítása – <i>Irányadó vita</i>

Mellékelten továbbítjuk a delegációknak a Versenyképességi Tanács 2019. november 29-i úrpolitikai ülésén tartandó irányadó vita előkészítése céljából kidolgozott háttérdokumentumot.

I. BEVEZETÉS

1. Az Európai Bizottság 2016. október 26-án közleményt fogadott el „Űrstratégia Európa számára” címmel¹, melynek célja, hogy átfogó stratégiai jövőképet határozzon meg az Unió űrbeli tevékenységeire vonatkozóan, gondoskodva egyúttal a tagállamok és az Európai Űrügynökség (ESA) tevékenységeivel való megfelelő koordinációról és kiegészítő jellegről is.
2. Az űrstratégia további végrehajtásával hatékonyabb támogatást lehetne nyújtani az európai űripar megújulásához és fejlődéséhez. Ez lehetővé tenné az iparág léptékváltását és a világpiacon és az európai piacokra, illetve az értékláncokba való belépését, valamint elősegítené mindenekelőtt az egyéb ágazatokban zajló megújulással és növekedéssel való összekapcsolódását.
3. A 2016-os stratégia alapján hozott intézkedésként a Bizottság rendeletjavaslatot nyújtott be az Unió űrprogramjának a 2021–2027-es időszakra való létrehozására vonatkozóan. Az Állandó Képviselők Bizottsága általi közös értelmezést képviselő szöveggént jóváhagyott és az Európai Parlament által első olvasatban megszavazott javaslat az űripar növekedésének és fejlesztésének támogatására ösztönzi az Uniót.

II. AZ ŰRIPAR MINT A FENNTARTHATÓ NÖVEKEDÉS KATALIZÁTORA

4. A világ űrgazdaságában gyors átalakulási folyamat zajlik. A legfőbb aktuális trendek közé tartozik a megnövekedett közérdeklődés és az űrtevékenységekbe való fokozódó beruházás; az ágazat hagyományos üzleti modelljeit felborító jelentős technológiai váltások, melyek csökkentik az űrhöz való hozzáférésnek és az űr használatának a költségeit (a „*New Space*” jelensége); az űripari vállalkozásokba való magánberuházás szintjének emelkedése; valamint az űripar fokozódó beépülése a társadalomba és a gazdaságba, ami mind az űrágazatban, mind az azon kívüli ágazatokban az értékteremtést erősítő hatást fejt ki. Az „Űrstratégia Európa számára” egyik stratégiai célja mindazoknak az előnyöknek a maximalizálása, amelyek a társadalom és az uniós gazdaság számára az űriparból fakadhatnak.

¹ 13758/16.

5. Ez a várakozások erősödését vonta maga után – Európában csakúgy, mint más régiókban – azzal kapcsolatban, hogy az űripari tevékenységek a fenntartható növekedést és a munkahelyteremtést katalizáló szerepet tölthetnek be, és eszközöket biztosíthatnak a társadalmi és a globális kihívások kezeléséhez, különösen a digitális átalakulás és az éghajlat-politika területén. A Versenyképességi Tanács 2019 szeptemberében egyeztetett a fenntartható növekedésre irányuló hosszú távú uniós stratégiáról², amely az Európai Tanács által 2019 júniusában elfogadott³, 2019–2024-es időszakra szóló uniós stratégiai menetrend egyik sarokköve. A Tanács a fenntartható növekedés egyik jövőbeli hajtóerejének nevezte az űrpolitikát.
6. Az űrpolitika – az élvonalbeli technológiák, az európai stratégiai infrastruktúra és kapacitás, valamint a köz- és magáncélú felhasználásra szánt jelentős adatkészletek fejlesztésével és alkalmazásával – a jövőbeli fenntartható növekedés kulcsfontosságú hajtóerejévé, valamint az éghajlat megfigyelésének és az erőforrás-felhasználás nyomon követésének, illetve a gyors ütemű digitális átalakulás lehetővé tételének az alapjává vált.
7. Az újonnan megjelenő innovációk, a mesterséges intelligencia, az adatok és a platformgazdaság – a globális adatgazdaság részeként – kulcsfontosságú mozgatórugói az európai termelékenység, növekedés, jólét és foglalkoztatás fokozásának. Az Európai Bizottságnak törekednie kell az űradat-szolgáltatások területére irányuló innováció további előmozdítására, az űrtechnológiák elterjedéséhez biztosított támogatás növelésére és az ismeretek és készségek kölcsönös gyarapodást eredményező interakciójának az előmozdítására, valamint folytatnia kell olyan mechanizmusok bevezetését, amelyek ösztönzik és jutalmaznak az adatok megosztását, közös használatát és összekapcsolását.
8. Az EU 2030-ra vonatkozó éghajlat-politikai és energiaügyi célkitűzéseinek, a Párizsi Megállapodásban foglalt céloknak, valamint az ENSZ fenntartható fejlődési céljainak megvalósításához az Uniónak a klímasemleges gazdaságra való átállásra kell törekednie. Az űrinfrastruktúra és az űradatok kulcsszerepet játszanak az olyan kulcsfontosságú változók nyomon követésében, mint az üvegházhatású gázok, például a szén-dioxid és a metán, valamint a környezeti változások figyelemmel kísérésében és a természeti katasztrófákra való reagálásban.

² 11965/1/19 REV 1.

³ EUCO 9/19.

III. AZ ŰRGAZDASÁGNAK MAGÁNAK IS FENNTARTHATÓNAK KELL LENNIE

9. A világűrben zajló tevékenységek növekedése folytán egyre nagyobb nyomás nehezedik az űriparra, mivel biztosítani kell, hogy e tevékenységek végrehajtása felelős módon történjen. Ahhoz, hogy fenn lehessen tartani az EU önálló, megbízható és költséghatékony hozzáférést a világűrhez, fontos biztosítani, hogy a világűr továbbra is hozzáférhető maradjon.
10. Az űrbeli tevékenységek fenntarthatóságát fenyegető legsúlyosabb kockázat még mindig az űrszemét mennyiségének növekedése. Európának azon vezető szereplők közé kell tartoznia, amelyek az ENSZ és egyéb megfelelő többoldalú fórumok keretében elősegítik a világűrben tanúsított felelősségteljes viselkedés nemzetközi elveinek érvényesülését. A világűr hosszú távú fenntarthatóságáról szóló, az Egyesült Nemzetek Világűrbizottsága (UN COPUOS) által 2019. júniusban elfogadott iránymutatások arra ösztönzik az államokat és a nemzetközi szervezeteket, hogy végrehajtási intézkedések útján gondoskodjanak a világűr használatának fenntarthatóságáról. Az űrbeli tevékenységek növekedése ösztönzőleg hat az űrforgalom-irányítás szükségességével kapcsolatos nemzetközi vitára is.
11. Ahhoz, hogy a világűr fenntartható használatában betöltött európai vezető szerep tovább erősödjön, illetve összhangban az Unió űrprogramjáról szóló rendeletjavaslat (7) preambulumbekzdésével is, fel kell tárnai a kapcsolódó ENSZ-szerződésekhez és -egyezményekhez való uniós csatlakozással kapcsolatos lehetőségeket.
12. A keringési pályák zsúfolttá válásával megjelenhet egy új piac, amely elvégzi a hasznos élettartam végén szükségessé váló műveleteket, valamint ellátja a keringési pályáról való kivonás, a keringési pályán történő szervizelés és az aktív űrszemét-eltávolítás feladatait. Az, hogy ezeken a területeken innovatív megoldások szülessenek, kulcsfontosságú a fenntartható űrinfrastruktúra és az európai versenyképesség szempontjából. Rendkívül fontos, hogy az európai űrágazat az élvonalba kerüljön e piacteremtési folyamatban.

IV. ÖSSZEGZÉS

13. A jövő európai űrpolitikájának hatékonyabban elő kell segítenie az űrágazatnak az egyéb ágazatokban zajló megújulással és növekedéssel való összekapcsolását. Ha Európa vezető szerepre tesz szert a digitális átalakulás és az éghajlat-politika, valamint a világűr fenntartható használata terén, új üzleti és ágazatközi innovációs lehetőségek keletkeznek.

V. KÉRDÉSEK AZ IRÁNYADÓ VITÁHOZ

14. A fentiekkel összefüggésben felkérjük a tagállamokat, hogy folytassanak véleménycserét a következő kérdésekről:

- 1. Milyen intézkedésekkel kellene elősegítenie az Uniónak, hogy az űrágazat kihathasson más ágazatokra, illetve kapcsolódhasson azokhoz, különösen a digitális átalakulás és az éghajlat-politika területén, elősegítve ezzel a fenntartható növekedést és megújulást?*
- 2. Hogyan gondoskodhatunk arról, hogy a fenntarthatóság az európai űrpolitika fontos elemévé váljon? Vezető szerepet kell-e vállalnia az Uniónak a világűr fenntartható használatában, illetve aktív szerepet kell-e játszania e fenntarthatóság világszintű előmozdításában és a kulcsfontosságú fenntartható technológiák fejlesztésében?*
